

Ігумен Іоанн (Іваняс) (29.08.1901 - ?? .1964)

Ієромонах Іоанн (в миру Василь Іваняс) народився 29 серпня 1901 р. в с. Кошелево Хустського району в селянській родині. Батько – Михайло Іваняс, мати – Марія Грицик. У 1907-1912 (13) рр. навчався у народній школі рідного села. Після чого проживав з батьками, працював у домашньому господарстві.

30 травня 1923 р. вступив послушником до Свято-Миколаївського чоловічого монастиря у с. Іза. 20 серпня 1924 р. архімандритом Алексієм (Кабалюком) пострижений у рясу та камилавку¹. На початку 1924 р. їде у Сербію, де вступає до школи при монастирі Раковіца неподалік Белграду. 30 березня 1925 р. директором школи, архімандритом Платоном (Йовановичем) пострижений у мантію з нареченням йому імені Іоанн, в пам'ять св. Іоанна Златоустого. 3 грудня 1925 р. у кафедральному соборі в Сремських Карловцях висвячений єпископом Новосадсько-Бачкським Іринеем (Чиричем) в ієродиякони. 21 листопада 1925 р. в храмі Введення Пресвятої Богородиці в Сремських Карловцях рукоположений в ієромонахи Патріархом Сербським Димитрієм (Павловичем)².

Перший приход, куди направили на служіння молодого ієромонаха було село Нижній Бистрий Хустського округу. У зв'язку з відсутністю єпископа Досифея (Васича) наказ про призначення 19 грудня 1925 р. видав голова Духовної Консистоії архімандрит

¹ Список и точное описание жизни братии живущих и живших в монастыри Святителя о. Николая что при селе Иза, округа Хустскаго в Карпатской Руси. – Арк. 22.

² Особова справа ігумена Іоанна (Іваняса) // АМПЄ.

Алексій (Кабалюк)¹. На той час в Н. Бистрому проживало 1745 православних вірників.

З 11 жовтня 1928 р. ієромонах Іоанн отримав право викладати Закон Божий в сільській народній школі.

Протягом 1931 р. ієромонах Іоанн заміщав кілька приходів Мукачівської єпархії. Зокрема, 15 лютого 1931 р. єпископ Йосиф (Цвієвич) направляє його на приход у с. Нанково Хустського округу. 28 березня 1931 р. він вже настоятель храму в с. Вонігово та Руське Поле Тячівського округу, а з 21 серпня 1931 р. обслуговує с. Лисичово Іршавського округу².

Ігумен Іоанн (Іваняс),
1960-і рр.

14 лютого 1934 р. єпископом Дамаскіном (Грданічка) переведений у с. Прислоп Волівського округу. З 6 листопада 1934 р. обслуговує також села Канора та Воловець³. Декретом від 11 січня 1935 р. призначений також помічником настоятеля в с. Волове (нині смт Міжгір'я). З 2 березня 1936 р. служить лише в Канорі.

В «опросном листе священников» за 1939 р. ієромонах Іоанн вказував, що на час приходу угорських військ він отримував від чеського уряду зарплату в розмірі 4296 крон.

25 травня 1941 р. за підозрою в співробітництві з радянськими партизанами ієромонах Іоанн був заарештований угорськими органами безпеки. Після затримання його перевезли до ужгородської в'язниці, а 23 червня 1941 р. відправили до Будапешту. 13 листопада 1941 р. ієромонаха Іоанна перевели в концтабір в м. Вац (Угорщина), де 16 травня 1943 р. засудили

¹ Особова справа ігумена Іоанна (Іваняса) // АМПЄ.

² Там само.

³ Там само.

на 10 років ув'язнення за звинуваченням у зраді угорській державі. З 27 жовтня 1944 р. до 29 квітня 1945 р. він перебував у концентраційному таборі Дахау в Німеччині¹. Звільнений з ув'язнення американськими військами.

*Отець Іоанн,
1960-ті рр.*

Після повернення на Закарпаття призначений настоятелем приходу у с. Богдан-Видричка Рахівського району². Офіційно затверджений на посаді наказом єпископа Мукачівсько-Ужгородського Нестора (Сидорука) 30 червня 1947 р.³

Інформації про служіння ієромонаха Іоанна на Рахівщині маємо небагато. Благочинний Рахівського округу о. О. Вайнагій писав: «Как иеромонах смиренный, ведет жизнь моральную, молитвеник и проповедник. С соседними священниками живет в мире и любви. Как настоятель: хороший администратор, своими трудами закончил постройку церкви в с. Богдан-Видричка, которая находилась в полуразрушенном виде и положении»⁴. До дня Різдва Христового 1951 р. отримав право носіння набедреника. За розпорядженням Патріаршого екзарха всієї України Іоанна від 5 липня 1951 р. ієромонах Іоанн був нагороджений наперсним хрестом.

26 жовтня 1951 р. на особисте прохання переведений на посаду настоятеля у с. Кваси з філією у с. Білин Рахівського району⁵. У характеристиці на ієромонаха Іоанна від 22 лютого 1960 р.

¹ Данилець Ю. Православна церква на Закарпатті у першій половині ХХ ст. – Ужгород: Карпати, 2009. – С. 186.

² Список священників Православної єпархії Ужгородської и Мукачевської // АМПЄ.

³ Особова справа ігумена Іоанна (Іваняса) // Там само.

⁴ Там само.

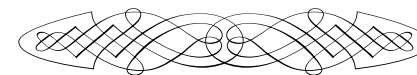
⁵ ДАЗО. – Ф. Р – 1490. – Оп. 4д. – Спр. 166. – Арк. 58.

архієпископ Варлаам (Борисевич) зазначав: «Один из основателей монашества на Закарпатье, человек, который даже страдал за православную веру от венгров. Очень уважаемый духовенством и прихожанами. Безукоризненного морального поведения»¹. Зведений у сан ігумена.

Помер у Квасах у 1964 р. Похований на сільському цвинтарі в с. Кошелево Хустського району.

Юрій Данилець

Автор висловлює подяку за сприяння у пошуку матеріалів для статті прот. Василію Думничу з с. Кваси та доц. Феничу Володимирі Івановичу з м. Ужгорода.

¹ Особова справа ігумена Іоанна (Іваняса) // АМПЄ.